

THESES PHILOSOPHICÆ,
Quas Collegii MARISCHALLANI
Universitatis CAROLINÆ A-
BREDONENSIS, Laureæ Ma-
gisterialis CANDIDATI,
A. P. D. O. M. ad
diem 27 Julii horis
& loco solitis
propugnabunt.

Præside GEORGIO PEACOCK.

Cic. Optimus & gravissimus quisque confitetur, multa se
ignorare, & multa fibi etiam atque etiam esse di-
scenda.

ABREDEIS, Excudebat IOANNES FORBESIUS, URBIS
& UNIVERSITATIS Typographus, Anno Dom. 1693.

ILLUSTRISSIMO, NOBILISSIMO &
POTENTISSIMO HEROI:

D. GEORGIO

COMITI de ABERDEEN;
VICE-COMITI de FORMARTINE;
D. de HADDO, Methlick, Tarves, &c.

CAROLO II. BRIT. R. suprem
Cancellariatus SCOTIAE dignitate ornato

Viro verè Nobili, Pietatis & Iustitiae assertori
strenuissimo.

Eximiâ in DEUM Pietate, in PATRIAM
more, & in omnes Humanitate coruscanti;
Hæreditariâ Proavorum per longam an-
norum seriem prudentiâ Clarissimo,
Mæcenati perpetim colendo.

Theſe

Theses hæc Philosophicas in deditissimi affectus & perpetuae
observantiae tesseram.. D. D. C. Q.

GEORGIUS PEACOCK PRÆSES,

Et hi **CANDIDATI.**

Alexander Davidson,
Alexander Jaffray,
Alexander Milne,
Andreas Irving,
David Blenshell,
Georgius Paton,
Gulielmus Johnston,
Gulielmus Ferguson,
Jacobus Couts,
Jacobus Strachan,

Jacobus Toash;
Ioannes Leslie,
Ioannes Stewart,
Ioannes Maitland,
Ioannes Rae,
Patricius Bellie,
Robertus Ross,
Ronaldus Murray,
Thomas Moncrief.

THESES PHILOSOPHICÆ.

On minus utilis quam jucunda est observatio, quam proponit Verul. Aph. 56. Nov. Org. Reperi in-
genia, alia in amorem & amplexum novitatis effusa;
pauca vero ejus temperamenti esse, ut modum tenere
possint, quin aut que recte posua sunt ab antiquis,
convellant, aut ea contemnant, que recte afferuntur
a novis. Hinc quidam olim Scipicium intro-
duxerunt, alii Dogmaticum sciendi genus proposuerunt, nam Ari-
stotelis Philosophia (uti loco citato ait Praefat. Verul.) Postquam ce-
teras Philosophias (more Ottomannerum erga fratres suos) pugnacibus
confutationibus trucidasset, de singulis magistraliter pronunciant. Via
itaque

itaque mediā est incedendum, neque de omnibus cum Scepticiā est seriō dubitandum, neque vana illa Dogmatizandi ratio in scholas est introducenda, sed sicut Archimed. olim petebat punctum fixum & immobile, quo figeret pedem, ita dum scrutamur veritatem, cohibendus est assensus, donec cum Nob. Cart. firmam aliquam totius Philosophiae basin inveniamus, nempe quod nos, qui cogitamus sumus seu existimus. De omnibus itaque (exceptā hac primā veritate) est dubitandum. Norma & regula veritatis est clara & distincta perceptio.

II. Præcipua & fortè sola animi functio est cogitatio, nam seu quid percipimus sive judicamus vel ratiocinio colligimus aut remissimur seu volumus vel eligimus, id omne cogitatione perficitur, nec abhorret à vero Cart. Sententia, mentem perpetuò cogitare, nam cogitatio est quasi illius vita, quā nunquam desstituitur, licet enim inter dormiendum, & sàpè etiam cum quis vigilat, nihil cogitare sibi videatur, non idcirco omnino cessat, sed negligens & vaga cogitatio, memoriae infixa non manet. Cogitatio certa velut formā limitata, vocatur idea, quæ non aliter a cogitatione distinguitur, quam determinatio motis ab ipso motu. Inter ideas quædam sunt quæ vocantur innatae, quæ non a sensibus oriuntur, sed nobiscum nascuntur, inter quas præcipua est ipsius Des Opt. Max. quæ neque a rebus creatis hausta est, neque a vi illa & industiâ mentis in ideis fingendis est fabricata, sed tanquam sigillum & character, menti impressa est à Deo, quā unicuique homini innotesceret, Deum existere, disertè enim ait Erad. Grot. de Ver. Rel. Christi Lib. Primo, quæ ex hominum arbitratu venimus, nec eadem sunt apud omnes, & sàpè mutantur, hæc autem notio, nusquam non reperitur, neque temporum vicissitudine mutatur.

III. Mens plures ireas inter se comparans, ubi cohaerent, eas inter se unit, si sibi adversentur separat, atque iudicium hoc a mente formatum & verbis elatum, vocatur propositio, quæ si ita clara sit, ut veritas illius per se luceat, axiona dici solet, magnum itaque scientiis damnum illi attulisse videntur, qui propositiones claras demonstrationibus involvunt, quo quidem vitio nec vacat Euclides, libri enim quinti pars melior d monstratione non cegebat. Mens ab una veritate cognitâ in aliam incogitam promovens, dicitur

Theses Philosophicae.

5

citur ratiocinari. Ratiocinationis præcipua species est syllogismus, qui non est è scholis Philosophorum exterminandus, quia secundum Verul. *Ex propositionibus constat, propositiones ex verbis & verba notionum tesseræ sunt, itaque si notiones ipsæ confusaæ sint, nihil in iis quæ superstruuntur est firmitudinis, itaque spes est in una inductione vera.* Aequè indubitatis enim principiis innititur syllogismus ac inductionis ex singularibus enim universale, aut ex partibus totum per inductionem colligitur, pariter ex universalí particulare, aut ex toto pars, in syllogismo plerumque concluditur, unde Claub. inductionem cum additione Arithmeticâ, syllogismum cum subdictione comparat.

V. Præcipius inductionis usus est, ut ex variis experimentis vel exemplis, quæ *Instantiae* solent appellari, judicium formetur universale: Verul. in ipsius Nov. Org. multas, enumerat *Instantias*, inductioni intervientes, una est quam vocat *Instantiam viæ* quæ persequimur naturæ motus usitatos & gradarim contiuatos, duns ad formam insam perventum sit, ut in p.lli generatione, alia quam vocat *Parallelam* seu *Conformem*, quæ est ea quæ ostendit *Similitudines & conjugationes* rerum, & è qua quidam corporum consensu observatur v. g. *Speculum & oculus* similiter *fabrica auris* & loca reddentia *Echo*. Inter hasce vero *Instantias*, præcipua videtur ea, quæ à causâ efficiente deducitur, cum una ex pluribus causis, quæ nōbis afferunt anticipitem dubitandi locum, effectui aut rei qualitatæ inseparabiliter adhæret, altera non item: hæc est illa *Crucis Instantia* a Verul. sic dicta, quod instar *Crucis* in bivio rectæ, quæ secundum sit ostendat, *Decisoria* quoque ab eo dicitur & ipsius utilitas ad investiganda naturæ phænomena, ab omnibus merito celebratur v. g. præsent's seculi erudit. postulant argumentum *Decisorium* pro terræ motu, secundum *Coper.* terra moveretur in *Orbe Annuo* circa *Solem* per omnia *Zodiaci Signa*, itaque si sensibilis aliqua *Parallaxis* observetur in altitudine *Meridianâ* fixarum, post tres aut sex menses, in eodem *Horizonte* exactè & diligenter notarâ, v. l. si in earum magnitudine seu *Diametro* apparente, vel distantia ab aliquo punto fixo & immobili, cuiusmodi est *Sol* in *Hyp. Coper.* occurrat varietas, *Instantia* erit *Crucis* ad demonstrandum terræ motum: quicquid in contrarium objiciant

Tacbo

Ticho, Ricciol. & alii, nihilominus, accuratus Hookius Regiae Soc. Anglic. unus, nuperis quibusdam experimentis demonstravit terram per Orbem Annum translatam, aliò atque aliò, notabilem producere Parallaxin ac varietatem in stellis fixis, uti appareat in Tentamine ipsius ad probandum terram movere.

V. Inseparabiles animi facultates sunt intellectus & voluntas, hujus objectum est verum & falsum, illius vero bonum & malum, bona & malitia actionum humanarum, neque est deducenda a ~~Philautia~~, neque a lege supremi magistratus, sed a certâ quadam conformitate cum æterna illa & immutabili ratione, quæ est in Deo: ex iisdem facultatibus oritur quod homo sit agens liberum. Libertas consistit in positivâ illâ facultate, quâ homo se ad contrariorum alterutrum determinare valet, ad affirmandum vel negandum, prosequendum vel fugiendum; id quod ei ab intellectu proponitur, & licet actionum humanarum libertatem cum earum a summo numine dependentia, in universum reconciliare, sit arduum, non tamen prouer habet Clariſſ. Cart. debet negari id quod intimè comprehendimus, atque apud nosmet ipsos experimur, propterea quod non comprehendamus unam rem, quam scimus à naturâ suâ nobis esse debere incomprehensibilem.

VI. Gratulamur felici hujus ævi genio, quod rejec̄tis Epicureorum Atomis & Inani ac decantatis Chymicorum principiis Sale sulphere & Mercurio, Peripateticorum etiam Materia prima & Forma Substantialibus cum Nob. Verul. Cart. Boyleo &c. genuina jecerit Philosophiae fundamina, & vera corporum naturalium statuminaveri principia, nempe materiam & motum, una cum magnitudine sit figurâ aliisque corporum dispositionibus. Materia est principium passivum, cuius essentia in extensione sola consistit, nullum itaque datur vacuum nec est possibile. Motus est principium activum qui non est de essentia materiae, sed a Deo Op. Max. in primâ creatione materiae mundanæ imprimebatur. Duplex enim rerum creatio potest considerari, in prima Deus materiam ex nihilo prodixit, in secundâ informem illam materiam divisit in plures veluti Provincias beneficio motus, communis itaque omnium materia in prima mundi origine, vehementi motu agitabatur, partesque illæ minutissimæ que instar pulveris vel scoris tenuissimæ, et aliarum

Theses Philosophicae.

7

aliarum partium abrasione proscœta sunt, primum constituebat elementum, secundum productum est ex infinitis ferè & minutissimis globulis, qui prima quidem illa agitatione tornati fuere, & inutuo contactu, spatiola quædam relinquabant non vacua, sed primo elemento repleta, denique ex tertio elemento seu partibus materiae crassioribus & ramolis quæ inter se facile implicabantur, terra atque Planetae prodicunt.

VII. Ex principiis hisce numero paucis atque perspicuis, mira facilitate possunt explicari naturæ phenomena, nempe calor, frigoris, duritie, molitici, soni aeris &c. *Calor* est varia insensibilium & minutissimarum partium corporis agitatio, quam efficit subtilis & ætherea materia, quæ omnium corporum poros replet. *Frigus* est insensibilium partium vel quies vel tardior motus. *Sonus* est motus aeris tremulus & undulans, cuius vehiculum ut plurimum est aer externus, quem spirando ducimus, non vero *Æther*, cum ex nuperis experimentis pateat, exhausto omni aere ex *Machinâ Pneumaticâ*, vix malleo percussam campanam sonum edere. *Aer* componitur ex minutis tertii elementi, est corpus grave & elasticum, hinc petenda est ratio cur marmora, quorum superficies exacte politæ sunt, sibi adhaerescant: corporum firmitas & continuatas dependet ab aëris vel æthereæ ejusdam substantiæ pressurâ, omnis aëris & fluidorum attractio est pulsio. Fluida sunt quorum partes sunt minutissimæ & in perenni motu inter se; partes aquæ superiores gravitant in inferiores, aqua maris est gravior aquâ dulci: aqua in antliis marinis non altius elevari potest, quam ad altitudinem circiter 31 pedum; hinc sequitur *Heronem*, *Portam* aliquæ que non potuisse unquam stare promissis suis, qui ex una valle in oppositam aliam, ope *Siphonis Reflexi*, aquas trans altissimorum etiam montium cacumina, derivaturos sese receperant. Oceanus non est majoris altitudinis quam terræ littora, & proinde terra & aqua, ejusdem ferè sunt altitudinis ubique, exceptis montibus excelsis. Frustra itaque recurrunt ad miraculosam providentiam, quâ impediant maris in terras inundatō & totius terræ diluvium.

VIII. Medicinæ multiplici experientiâ inventam, auxerunt *Hipp.* & *Gal.* locupletarunt *Harv.* *Pecquet.* *Willis.* &c. Sanguis motu perenni, durante animalis vitâ, transit ab arteriis in venas,

82

& motu reffluo, ex venis iterum in cor, rectè pergit. Ciborum digestio & mutatio in chylum, perficitur vi humoris cuiusdam accidi, in stomachi plicaturis delitescens, & non ab ipsius calore. Sensatio perficitur, ope spirituum animalium, qui a cerebro per nervos descendunt, & secundum varias impressiones in externis organis productas, oritur omnis sensationum varietas. Sensus vulgo numerantur quinque, possunt tamen ad unum revocari, nempe tactum. Tactus organum vel in ipsa cute, quæ tota fere nervosa est collocatur, vel in certis corporibus cutem inter & cuticulam interjectis, quæ *Papilla Nervosa a Malpig.* vocantur. Cerebri & cerebelli, distincta sunt munera & officia, a cerebro enim nervi motibus spontaneis, a cerebello vero nervi respirationi, præcordiis & aliis motibus naturalibus inservientes deducuntur, animi itaque sedes collocanda est in illa cerebri parte, in qua datur commercium, inter motus naturales & spontaneos, quæ non alia videtur esse, quam ea, quam *Willis Med.:* vocat *Medullam Oblongatam.*

I X. *Discipline Mathematicæ* certitudine & evidentiâ, omnibus aliis scientiis facilè præcellunt, earum variae sunt species, inter quas haud infirmum meretur locum *Astronomia.* Ex nobilis hujus scientiæ aliisque *Mathesios* principiis, sequentes *Praxes & Problemata*, facili negotio deduci possunt. Nempe ad datam diei horam exhibere in *Globo* omnia loca quibus *Sol* tunc oritur, quibus occidat, quibus in *Meridiano* hæreat. Loca telluris quorum *Lat.* vel *El.* *Poli* minor est quam 23. *Grad.* 30. *Min.* illa jacent in *Zona Torrida*; quorum *Lat.* est 23. *Grad.* 30. *Min.* illa jacent in *Tropicis*. Loca telluris in *Æquatore* sita, nullam habent *Latitudinem*. Locus sub *Polo*, habet *Latitudinem* 90. *Grad.* si duo ad idem tempus, ex aliquo loco telluris proficiscantur, unus in ortum, alter in occasum, atque totâ tellure circumnavigatâ, redierint simul ad locum illum, unde abierunt ille qui ortum versus iter instituit, duos dies amplius numerabit, quam alter qui occasum versus profectus est. Ars denique *Aeronautica* non est planè impossibilis, potest enim formari *Navicula* quæ plures paucioremque homines, in *Aera* secum asportabit, illique *Remis Velisque* uti possunt, atque per loca quævis longe supra altissimos montes in fluido *Aerio* navigare. Hisce (*Deo auxiliante*) in publicâ disputantium diatribâ, respondebunt *Candidati.*

F I N I S.

uni
-
re.
per
nis
ul-
pe
vo-
am
&
no-
&
le.
m,
le,

ous
us
en-
fa-
hi-
at,
El.
or-
.o-
cus
us,
ca-
um
ies
est.
na-
ot-
ge
n.